Nr 10 A.

Ankom till riksdagens kansli den 6 april 1922 kl. 1 e. m.

Utlåtande angående regleringen för tiden 1 januari—30 juni 1923 av utgifterna under riksstatens tionde huvudtitel, innefattande anslagen till handelsdepartementet.

(3:e avd.)

Departementet.

1:o) Uti den till riksdagen den 7 januari 1922 avlåtna propositionen (nr 1) angående statsverkets tillstånd och behov under tiden 1 januari—30 juni 1923 har Kungl. Maj:t i avseende å tionde huvudtiteln, innefattande anslagen till handelsdepartementet, föreslagit riksdagen (punkt 1 av det vid propositionen fogade statsrådsprotokollet över handelsärenden förstnämnda dag) att för sagda tid upptaga det ordinarie anslaget till departementschefen, nu 24,000 kronor, med halva beloppet eller 12,000 kronor. *Departementschefen.* [1.] *

Utskottet hemställer,

att riksdagen må för tiden 1 januari—30 juni 1923 upptaga det ordinarie anslaget till *departementschefen*, nu 24,000 kronor, med halva beloppet eller 12,000 kronor.

2:o) I enlighet med Kungl. Maj:ts därom gjorda framställning (punkt 2) får utskottet hemställa, *Departementets avdelning av Kungl. Maj:ts kansli.* [2.]

att riksdagen må för tiden 1 januari—30 juni 1923 upptaga det ordinarie förslagsanslaget till *handels-*

* Hänvisar till punkt i statsrådsprotokollet.

departementets avdelning av Kungl. Maj:ts kansli, nu 150,300 kronor, med halva beloppet eller 75,150 kronor.

Departementets verksamhet. [3.]

3:o) Med tillstyrkande av bifall till vad Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen (punkt 3) och under erinran om att riksdagen för i förevarande punkt omförmälda ändamål å extra stat för år 1922 beviljat ett anslag å 12,000 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *upprätthållande av handelsdepartementets verksamhet*, utöver anslaget å ordinarie stat, å extra stat för tiden 1 januari—30 juni 1923 anvisa ett förslagsanslag, högst, 6,000 kronor.

Centrala verk med underlydande stater.

Kommerskollegium. [4.]

4:o) Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 4) att för tiden 1 januari—30 juni 1923 upptaga det ordinarie förslagsanslaget till kommerskollegium, nu 529,420 kronor, med 269,960 kronor.

Utredningen i ämnet återfinnes å sid. 3—7 i statsrådsprotokollet.

I riksstaten för år 1922 är det ordinarie förslagsanslaget till kommerskollegium uppfört med ett belopp av 529,420 kronor, varjämte å extra stat för samma år till förstärkning av kollegii arbetskrafter anvisats ett förslagsanslag, högst, 138,200 kronor.

Den av 1921 års riksdag godkända ordinarie staten för kommerskollegium har följande utseende:

Avlöningar till ordinarie tjänstemän, *förslagsanslag*	kronor	407,920
Vikariatsersättningar, *förslagsanslag*	»	11,500
Avlöningar till icke-ordinarie befattningshavare m. m., *förslagsanslag, högst*	»	110,000
Förslagsanslag	kronor	529,420.

Utskottets yttrande.

Att slutsumman av det för första halvåret 1923 beräknade anslaget överstiger hälften av det å 1922 års riksstat för kollegium beviljade helårsanslaget är, enligt vad statsrådsprotokollet utvisar, beroende därpå, att de av kollegii verksamhet föranledda utgifterna fördela sig i någon mån olika på årets båda hälfter.

Utskottet har ansett sig kunna tillstyrka Kungl. Maj:ts förslag.

Utskottet förutsätter emellertid härvid, att vid framläggande av förslag till ordinarie stat för kommerskollegium för tiden 1 juli 1923—30 juni 1924 vederbörlig hänsyn tages till den nu sålunda föreslagna, av utskottet förordade fördelningen.

Vid bifall härtill skulle ordinarie staten för kommerskollegium under budgetperioden 1 januari—30 juni 1923 erhålla följande utseende:

Avlöningar till ordinarie tjänstemän, *förslagsanslag*	kronor	203,960
Vikariatsersättningar, *förslagsanslag*	»	4,000
Avlöningar till icke-ordinarie befattningshavare m. m., *förslagsanslag, högst*	»	62,000
Förslagsanslag	kronor	269,960.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må för tiden 1 januari—30 juni 1923 upptaga det ordinarie förslagsanslaget till *kommerskollegium,* nu 529,420 kronor, med 269,960 kronor.

Kommerskollegii verksamhet. [5.]

5:o) Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 5) att till upprätthållande av kommerskollegii verksamhet, utöver anslaget å ordinarie stat, å extra stat för tiden 1 januari—30 juni 1923 anvisa ett förslagsanslag, högst, 67,000 kronor.

Beträffande utredningen i ärendet får utskottet hänvisa till sid. 8—27 i statsrådsprotokollet.

Såsom förut omnämnts, har i riksstaten för år 1922, utöver det ordinarie förslagsanslaget till kommerskollegium, till förstärkning av kollegii arbetskrafter å extra stat anvisats ett förslagsanslag, högst, 138,200 kronor. Detta belopp fördelar sig på följande anslagsposter:

Kamrerar- och kassakontoret	kronor	2,436
Handelsbyråns upplysningssektion	»	32,800
Statistiska byråns avdelning för »Kommersiella meddelanden»	»	6,148
Industribyrån:		
Ärenden rörande kraftledningsfonderna	»	10,164
» » elektriska anläggningar	»	10,634
» » behörighet att utföra elektriska anläggningar	»	8,338

Assistent åt tekniska konsulenten	kronor	6,048
Fartygsinspektionsbyrån	»	61,614
Summa	kronor	138,182,

vilket belopp av riksdagen avrundats till 138,200 kronor.

De av Kungl. Maj:t för tiden 1 januari—30 juni 1923 beräknade anslagsposterna till förstärkning av kommerskollegii arbetskrafter fördela sig på följande sätt:

Kamrerar- och kassakontoret	kronor	1,218
Handelsbyråns upplysningssektion	»	15,944
Statistiska byråns avdelning för »Kommersiella meddelanden»	»	3,074
Industribyrån:		
Ärenden rörande kraftlednings- och vattenkraftslånefonderna	»	4,626
» » elektriska anläggningar	»	4,861
» » behörighet att utföra elektriska anläggningar	»	4,094
Assistent åt tekniska konsulenten	»	3,024
Fartygsinspektionsbyrån	»	29,895
Summa	kronor	66,736.

Slutsumman, 66,736 kronor, har ansetts böra avrundas uppåt, förslagsvis till 67,000 kronor.

Enligt vad den ovan lämnade redogörelsen utvisar, hava sålunda anslagsposterna till kamrerar- och kassakontoret, till statistiska byråns avdelning för »Kommersiella meddelanden» samt för anställande av en assistent åt den tekniska konsulenten i kollegium för nu ifrågavarande budgetperiod beräknats till hälften av de för innevarande år upptagna posterna, varemot samtliga övriga poster upptagits lägre än nyss nämnts.

Utskottet, som funnit Kungl. Maj:ts under förevarande punkt framlagda förslag tillfyllest motiverat, får alltså hemställa,

att riksdagen må till *upprätthållande av kommerskollegii verksamhet,* utöver anslaget å ordinarie stat, å extra stat för tiden 1 januari—30 juni 1923 anvisa ett förslagsanslag, högst, 67,000 kronor.

6:o) I enlighet med Kungl. Maj:ts därom gjorda framställning (punkt 6) hemställer utskottet, *Bergsstaten.* [6.]

att riksdagen må för tiden 1 januari—30 juni 1923 upptaga det ordinarie anslaget till *bergsstaten,* nu 84,800 kronor, med halva beloppet eller 42,400 kronor.

7:o) Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 7) att till arvoden åt två gruvingenjörer å extra stat för tiden 1 januari—30 juni 1923 bevilja ett förslagsanslag, högst, 5,200 kronor. *Arvoden åt två gruvingenjörer.* [7.]

Utredningen i ämnet återfinnes å sid. 29 i statsrådsprotokollet.

För ifrågavarande ändamål har riksdagen å extra stat för ett vart av åren 1920, 1921 och 1922 anvisat ett anslag av 10,400 kronor.

Såsom av statsrådsprotokollet framgår, har kommerskollegium i skrivelse till Kungl. Maj:t av den 29 augusti 1921 meddelat, att kollegium dittills ansett sig kunna låta de två extra gruvingenjörsbefattningarna stå obesatta. Enligt vad utskottet inhämtat, har dock sedermera en av befattningarna i fråga tillsatts. Med hänsyn härtill och då under nu rådande utomordentliga förhållanden ringa livlighet inom bergshanteringen är rådande samt oavisligt behov av ytterligare extra arbetskraft icke torde föreligga, har utskottet ansett sig böra föreslå, att för första halvåret 1923 medel anvisas för beredande av arvode åt allenast en extra gruvingenjör. Vid bifall härtill kan det av Kungl. Maj:t äskade anslaget nedsättas till 2,600 kronor. *Utskottets yttrande.*

Utskottet hemställer alltså,

att riksdagen må, *till arvode åt en gruvingenjör* å extra stat för tiden 1 januari—30 juni 1923 bevilja ett förslagsanslag, högst, 2,600 kronor.

8:o) Med tillstyrkande av bifall till Kungl. Maj:ts därom gjorda framställning (punkt 8) hemställer utskottet, *Sprängämnesinspektionen.* [8.]

att riksdagen må för tiden 1 januari—30 juni 1923 upptaga det ordinarie anslaget till *sprängämnesinspektionen,* nu 7,600 kronor, med halva beloppet eller 3,800 kronor.

Arvode åt assistent vid sprängämnesinspektionen. [9.]

9:o) Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 9) att till arvode åt en assistent vid sprängämnesinspektionen å extra stat för tiden 1 januari—30 juni 1922 bevilja ett förslagsanslag, högst, 1,950 kronor.

I fråga om utredningen i ämnet får utskottet hänvisa till sid. 29—32 i statsrådsprotokollet.

Utskottets yttrande.

Då utskottet funnit den till stöd för Kungl. Maj:ts förevarande förslag lämnade utredningen ådagalägga behovet av, att sprängämnesinspektören erhåller ett kvalificerat biträde å sin expedition, samt icke haft något att erinra mot det av Kungl. Maj:t äskade anslagsbeloppet, får utskottet hemställa,

att riksdagen må till *arvode åt en assistent vid sprängämnesinspektionen* å extra stat för tiden 1 januari —30 juni 1923 bevilja ett förslagsanslag, högst, 1,950 kronor.

Inspektionen över elektriska anläggningar för belysning eller arbetsöverföring. [10.]

10:o) Med anledning av Kungl. Maj:ts därom gjorda framställning (punkt 10) får utskottet hemställa,

att riksdagen må för tiden 1 januari—30 juni 1923 upptaga det ordinarie anslaget till *inspektionen över elektriska anläggningar för belysning eller arbetsöverföring*, nu 20,800 kronor, med halva beloppet eller 10,400 kronor.

Arvoden åt två assistenter vid inspektionen över elektriska anläggningar för belysning eller arbetsöverföring. [11.]

11:o) På grund av vad Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen (punkt 11) och under erinran om att till i förevarande punkt omförmälda ändamål å extra stat för år 1922 anvisats ett anslag å 7,800 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *arvoden åt två assistenter vid inspektionen över elektriska anläggningar för belysning eller arbetsöverföring* å extra stat för tiden 1 januari—30 juni 1923 bevilja ett förslagsanslag, högst, 3,900 kronor.

Förhandskontroll å fartygs sjövärdighet. [12.]

12:o) Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 12) att till anordnande av förhandskontroll å fartygs sjövärdighet, i huvudsaklig över-

ensstämmelse med av departementschefen angivna grunder, å extra stat för tiden 1 januari—30 juni 1923 bevilja ett förslagsanslag, högst, 119,350 kronor.

Utredningen i ämnet återfinnes å sid. 33—37 i statsrådsprotokollet.

Till anordnande av förhandskontroll å fartygs sjövärdighet har riksdagen å extra stat för år 1922 beviljat ett förslagsanslag å högst 247,450 kronor att användas enligt i huvudsak följande fördelning:

Arvoden till 6 förste fartygsinspektörer à 5,950 kronor...	kronor	35,700
Arvoden till 18 andre fartygsinspektörer à 3,600 kronor	»	64,800
Ortstillägg till i Stockholm stationerade fartygsinspektörer, andre fartygsinspektören i Luleå och andre fartygsinspektören i Umeå	»	1,600
Rese- och traktamentsersättning till fartygsinspektörerna	»	83,100
Ersättning för skrivmaterialier, lokalhyra och andra kontorskostnader åt fartygsinspektörerna, kostnaderna för överdragskostymer inberäknade	»	28,650
Ersättning till skrivhjälp åt fartygsinspektörerna	»	11,200
Ersättning till vikarier för fartygsinspektörerna	»	3,000
Sakkunniga biträden vid förrättningar inom Sverige	»	2,000
Ersättning för sakkunnig extra arbetshjälp	»	17,400
Summa	kronor	247,450.

Enligt det av Kungl. Maj:t nu framlagda förslaget till anordnande av förhandskontroll å fartygs sjövärdighet under budgetperioden 1 januari—30 juni 1923 hava flertalet av de i förevarande anslag ingående posterna upptagits med hälften av de för innevarande år beräknade beloppen. Endast beträffande posterna »rese- och traktamentsersättningar» samt »ersättning för skrivmaterialier, lokalhyra m. m.» å 83,100 respektive 28,650 kronor hava andra belopp än hälften av de för år 1922 beräknade ifrågasatts. Den förstnämnda posten har sålunda på grund av inträdda traktamentsnedsättningar och nedsatta biljettpris för såväl järnvägs- som ångbåtsresor för nu ifrågavarande budgetperiod upptagits till allenast 35,000 kronor, under det att den senare posten med hänsyn till dels inträdda dels väntade stegrade lokalhyror för fartygsinspektörerna beräknats något högre än hälften av det för år 1922 upptagna beloppet eller till 16,500 kronor.

Utskottets yttrande.

Kungl. Maj:ts förevarande framställning har i huvudsak icke givit utskottet anledning till erinran. Endast i ett avseende har utskottet icke kunnat tillstyrka vad Kungl. Maj:t föreslagit och gäller detta anvisandet av det för lokalhyror åt fartygsinspektörerna äskade beloppet. Enligt vad utskottet inhämtat, måste nämligen de hyror, som i vissa fall ifrågasatts, betraktas såsom oskäligt höga och har utskottet för den skull ansett en jämkning nedåt av den för ändamålet ifråga begärda anslagssumman vara möjlig. Utskottet får på grund härav förorda, att förevarande anslag för anordnande av förhandskontroll å fartygs sjövärdighet nedsättes med 2,150 kronor till 117,200 kronor.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må till *anordnande av förhandskontroll å fartygs sjövärdighet*, i huvudsaklig överensstämmelse med av departementschefen angivna grunder, å extra stat för tiden 1 januari—30 juni 1923 bevilja ett förslagsanslag, högst, 117,200 kronor.

Navigationsskolorna. [13.]

13:o) Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 13) att för tiden 1 januari—30 juni 1923 upptaga det ordinarie anslaget till navigationsskolorna nu 178,645 kronor med 91,400 kronor.

I fråga om utredningen i ämnet får utskottet hänvisa till sid. 37—40 i statsrådsprotokollet.

Det ordinarie anslaget till navigationsskolorna är, såsom ovan nämnts, i riksstaten för år 1922 upptaget med 178,645 kronor. Av detta anslag äro enligt den för navigationsskolorna fastställda staten 86,300 kronor avsedda till löner åt föreståndare och ordinarie lärare, 67,770 kronor till arvoden åt extra lärare, 9,850 kronor till böckers, undervisningsmateriels och andra inventariers underhåll och förökande samt till utgifter för bränsle, lyshållning m. m., 10,525 kronor till extra lärarkrafter vid behov, vikariatsarvoden m. m. och 1,200 kronor till arvode åt en examensförrättare i 1:a och 2:a maskinistklasserna, varjämte till Kungl. Maj:ts disposition ställts ett belopp av 3,000 kronor.

Enligt Kungl. Maj:ts nu föreliggande förslag hava samtliga de i förevarande anslag ingående posterna, med undantag av de för arvoden till extra lärare samt för extra lärarkrafter vid behov, vikariatsarvoden m. m. avsedda, för budgetperioden 1 januari—30 juni 1923 beräknats till hälften av de för innevarande år upptagna beloppen. Posterna för arvoden till extra lärare samt för extra lärarkrafter vid behov, vikariatsarvoden m. m. å 67,770 respektive 10,525 kronor hava upptagits något

högre än nyss nämnts, med hänsyn därtill att antalet undervisningstimmar vid navigationsskolorna är större under förra än under senare delen av året.

Utskottet, som funnit sig böra biträda Kungl. Maj:ts förslag, får alltså hemställa,

att riksdagen må för tiden 1 januari—30 juni 1923 upptaga det ordinarie anslaget till *navigationsskolorna*, nu 178,645 kronor, med 91,400 kronor.

Navigationslärarkursen. [14.]

14:o) I enlighet med vad Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen (punkt 14) hemställer utskottet,

att riksdagen må i riksstaten för tiden 1 januari —30 juni 1923 upptaga det ordinarie reservationsanslaget till *navigationslärarkursen*, nu 2,200 kronor, utan angivet belopp.

Ålderstillägg för personalen vid undervisningsanstalterna för sjöfart. [15.]

15:o) På grund av Kungl. Maj:ts därom gjorda framställning (punkt 15) får utskottet hemställa,

att riksdagen må för tiden 1 januari—30 juni 1923 upptaga det ordinarie förslagsanslaget till *ålderstillägg för personalen vid undervisningsanstalterna för sjöfart,* nu 11,000 kronor, med halva beloppet eller 5,500 kronor.

Skeppsmätningskostnad. [16.]

16:o) Med tillstyrkande av bifall till vad Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen (punkt 16) hemställer utskottet,

att riksdagen må för tiden 1 januari—30 juni 1923 upptaga det ordinarie förslagsanslaget till *skeppsmätningskostnad,* nu 32,200 kronor, med halva beloppet eller 16,100 kronor.

Lots- och fyrinrättningen med livräddningsanstalterna. [17.]

17:o) Beträffande Kungl. Maj:ts förslag ifråga om anvisande av anslag till lots- och fyrinrättningen med livräddningsanstalterna kommer

utskottet att framdeles under riksdagen angiva utlåtande; vilket utskottet skolat härigenom för riksdagen

anmäla.

Säkerhetsanstalter för sjöfarten. [18.]

18:o) Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 18) att till säkerhetsanstalter för sjöfarten å extra stat för tiden 1 januari—30 juni 1923 bevilja ett reservationsanslag av 112,000 kronor.

Beträffande utredningen i fråga om detta anslagskrav får utskottet hänvisa till sid. 44—61 i statsrådsprotokollet.

Till säkerhetsanstalter för sjöfarten har 1921 års riksdag, i anledning av Kungl. Maj:ts därom gjorda framställningar, å extra stat för år 1922 och å tilläggsstat för år 1921 beviljat särskilda reservationsanslag till belopp av respektive 582,500 och 169,000 kronor.

Det av Kungl. Maj:t för ändamålet i fråga för första halvåret 1923 äskade beloppet är avsett att användas enligt följande fördelning:

Anskaffning av motorlotskuttrar m. m.	kronor	30,000
Om- och tillbyggnad av boningshus m. fl. arbeten vid Ölands norra uddes fyrplats	»	25,000
Nytt fyrmästarhus vid Svartö-Dämmans fyrplats och ändring av nuvarande bostadshus	»	22,500
Upprensning av lotshamnen vid Tistlarnas uppassningsställe, Vrångö lotsplats	»	17,500
Till lotsverkets deltagande i 1923 års utställning i Göteborg	»	10,000
Anskaffning av en motorbåt för Tistlarnas fyrplats	»	7,000
Summa	kronor	112,000.

Förutom det för budgetperioden 1 januari—30 juni 1923 till säkerhetsanstalter för sjöfarten begärda beloppet har Kungl. Maj:t å tilläggsstat för innevarande år för samma ändamål äskat ett anslag å 57,000 kronor. Detta belopp är avsett att användas på nedanstående sätt:

Anskaffning av motorlotskuttrar m. m.	kronor	40,000
Mistsignalklocka, driven medelst urverk, vid Femörehuvuds fyrplats invid Oxelösund jämte reparation av fyrplatsens bostadshus	»	17,000
Summa	kronor	57,000.

Vid prövning av Kungl. Maj:ts förevarande förslag har utskottet icke kunnat undgå att finna de för om- och tillbyggnad av boningshus m. fl. arbeten vid Ölands norra uddes fyrplats samt för uppförande av nytt fyrmästarhus vid Svartö—Dämmans fyrplats och ändring av nuvarande bostadshus därstädes äskade anslagsposterna väl högt beräknade. Då utskottet emellertid i allt fall ansett sig icke böra föreslå någon nedsättning av anslagsposterna ifråga, förutsätter utskottet, att vid arbetenas utförande all nödig sparsamhet iakttages. *Utskottets yttrande.*

Vad Kungl. Maj:t i övrigt föreslagit riksdagen har icke givit utskottet anledning till erinran och får utskottet, som i annat sammanhang återkommer till det å 1922 års tilläggsstat äskade anslaget, sålunda nu hemställa,

att riksdagen må till *säkerhetsanstalter för sjöfarten* å extra stat för tiden 1 januari—30 juni 1923 bevilja ett reservationsanslag av 112,000 kronor.

19:o) Beträffande Kungl. Maj:ts förslag i fråga om anslag till upprätthållande av patent- och registreringsverkets verksamhet (punkt 19) har riksdagen redan fattat beslut; varom utskottet velat härigenom *Patent- och registreringsverket.* [19.]

erinra.

20:o) I fråga om Kungl. Maj:ts framställning angående anvisande av anslag till täckande av kostnader för dyrtidstillägg åt befattningshavare vid patent- och registreringsverket (punkt 20) kommer utskottet att framdeles under riksdagen avgiva utlåtande; vilket utskottet skolat härigenom för riksdagen *Dyrtidstillägg vid patent- och registreringsverket.* [20.]

anmäla.

21:o) Beträffande Kungl. Maj:ts förslag om beredande av tillfällig försträckning åt patent- och registreringsverket (punkt 21) har riksdagen redan fattat beslut; varom utskottet velat här *Tillfällig försträckning åt patent- och registreringsverket.* [21.]

erinra.

22:o) På grund av Kungl. Maj:ts därom gjorda framställning (punkt 22) och under erinran om att till i förevarande punkt omför- *Kostnader, som föranledas av över-*

ståthållarämbetets och länsstyrelsernas befattning med vissa slag av registrering. [22.]

mälda ändamål å extra stat för år 1922 beviljats ett anslag å 4,000 kronor, får utskottet hemställa,

att riksdagen må

a) till *bestridande av kostnaderna för den överståthållarämbetet och länsstyrelserna åliggande befattning med registreringar och anmälningar till förenings-, försäkrings- och handelsregistren* å extra stat för tiden 1 januari—30 juni 1923 anvisa ett förslagsanslag av 2,000 kronor.

b) medgiva, att de till nämnda myndigheter inflytande avgifter för sådana registreringar och anmälningar må tillföras detta anslag såsom särskilda uppbördsmedel.

Försäkringsinspektionen. [23.]

23:o) Med tillstyrkande av bifall till vad Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen (punkt 23) och under hänvisning till vad statsrådsprotokollet (sid. 95—97) i ämnet innehåller, hemställer utskottet,

att riksdagen må för tiden 1 januari—30 juni 1923 upptaga det ordinarie reservationsanslaget till *upprätthållande av försäkringsinspektionens verksamhet,* nu 130,400 kronor, med halva beloppet eller 65,200 kronor, att direkt utgå av bidrag till försäkringsinspektionen.

Dyrtidstillägg vid försäkringsinspektionen. [24.]

24:o) I fråga om Kungl. Maj:ts framställning angående anvisande av anslag till täckande av kostnader för dyrtidstillägg åt befattningshavare i försäkringsinspektionen (punkt 24) kommer utskottet att framdeles under riksdagen avgiva utlåtande; vilket utskottet skolat härigenom för riksdagen

anmäla.

Statens provningsanstalt. [25.]

25:o) Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 25)

dels förklara, att avlöningsreglementet för befattningshavare vid statsdepartement och vissa andra verk, tillhörande den civila statsförvaltningen, skall från och med den 1 januari 1923 äga tillämpning å befattningshavare vid statens provningsanstalt;

dels besluta, att uti den till samma reglemente hörande tjänsteförteckningen må under tionde huvudtiteln införas följande:

— —

Statens provningsanstalt.

överdirektör	A 2
avdelningschefer	B 19
förste avdelningsingenjörer	B 15
avdelningsingenjörer	B 13
kassör och räkenskapsförare	B 12
kontorsskrivare	C 5
laboratoriebiträden av 1:a klass	C 5
» » 2:a »	C 4
kanslibiträde	C 3
förste verkmästare	B 8
verkmästare	B 6
instrumentmakare	B 5
expeditionsvakt	B 1;

dels bestämma antalet ordinarie befattningshavare hos statens provningsanstalt på nedanstående sätt:

Befattningshavare.	Avlöningsgrad.
1 överdirektör	A 2
5 avdelningschefer	B 19
4 förste avdelningsingenjörer	B 15
5 avdelningsingenjörer	B 13
1 kassör och räkenskapsförare	B 12
2 kontorsskrivare	C 5
2 laboratoriebiträden av 1:a klass	C 5
4 » » 2:a »	C 4
1 kanslibiträde	C 3
1 förste verkmästare	B 8
1 verkmästare	B 6
1 instrumentmakare	B 5
1 expeditionsvakt	B 1;

dels såsom tillägg till 3 § i avlöningsreglementet godkänna följande särskilda bestämmelse att från och med den 1 januari 1923 lända till efterrättelse beträffande befattningshavare vid statens provningsanstalt:

med ordinarie befattning vid statens provningsanstalt må ej förenas sådant enskilt uppdrag inom anstaltens verksamhetsområde, som styrelsen finner inverka olämpligt på eller hinderligt för tjänstgöringen vid an-

dels, för helt år räknat, fastställa ovan av departementschefen förordade förslag till stat för statens provningsanstalt att tillämpas från och med år 1923;

dels besluta, att, där vid anstalten anställd tjänsteman, å vilken ovannämnda avlöningsreglemente kommer att äga tillämpning, enligt hittills gällande avlöningsbestämmelser ägt uppbära någon del av avlöningen — såväl i stat upptagen avlöning som tillfällig löneförbättring — i förskott, vid ingången av januari månad 1923 till honom skall på statsverkets bekostnad utbetalas ett belopp, motsvarande vad tjänstemannen skulle hava i den befattning, han vid utgången av år 1922 innehar, i förskott uppburit för januari månad 1923, om de dittillsvarande avlöningsbestämmelserna då fortfarande varit gällande, vilket belopp för tjänsteman, som utöver kontant avlöning åtnjuter fri bostad jämte fritt bränsle eller fri bostad jämte fri uppvärmning och fri belysning, skall ökas med värdet, enligt styrelsens för statens provningsanstalt uppskattning, av denna förmån för en månad;

dels medgiva, att kostnaderna för berörda övergångsanordning må bestridas av den i provningsanstaltens stat upptagna anslagsposten till avlöning åt ordinarie tjänstemän;

dels förklara, att övriga av riksdagen i dess skrivelse den 22 februari 1921, nr 55, lämnade medgivanden i anledning av den av riksdagen då beslutade löneregleringen för stadsdepartementen och de centrala ämbetsverken må i tillämpliga delar gälla även beträffande statens provningsanstalt;

dels ock för tiden 1 januari—30 juni 1923 upptaga det ordinarie förslagsanslaget till upprätthållande av statens provningsanstalts verksamhet, nu 290,950 kronor, med hälften av det belopp, som, vid bifall till vad ovan föreslagits, skulle utgöra slutsumman av staten för provningsanstalten, eller 172,000 kronor,

att utgå i första hand av inkomster av statens provningsanstalt.

För upprätthållande av verksamheten vid statens provningsanstalt under år 1922 har riksdagen å ordinarie stat för samma år beviljat ett förslagsanslag å 290,950 kronor, att i första hand utgå av inkomster av provningsanstalten. Av detta anslag belöpa sig 180,950 kronor å anstaltens avlöningsstat och 110,000 kronor å dess omkostnadsstat.

Kungl. Maj:ts nu föreliggande förslag till ny avlöningsstat för statens provningsanstalt medför — oberäknat den kostnadsökning, som första året för den nya avlöningsstatens tillämpning föranledes av löneökningen vid övergång till efterskottsutbetalning av hela avlöningen

— en årlig merkostnad av 51,050 kronor. Vid beräknandet av denna merkostnad har hänsyn jämväl tagits till kostnaderna för tillfällig löneförbättring åt vissa befattningshavare vid anstalten, vilka kostnader i och med den nya avlöningsstatens ikraftträdande skulle försvinna. Däremot har hänsyn icke tagits till dyrtidstillägg och de bestämmelser i utjämningssyfte, som av riksdagen år 1921 vidtagits och tilläventyrs även under följande år kunna varda vidtagna beträffande dyrtidstillägg för befattningshavare vid nyreglerade och dyrtidstillägg för befattningshavare vid icke-nyreglerade verk.

Vad provningsanstaltens omkostnadsstat beträffar, har densamma på grund av den fortskridande prissänkningen å nyttigheter ansetts kunna minskas med 19,000 kronor eller sålunda från 110,000 kronor till 91,000 kronor.

Helårsstaten för provningsanstalten skulle vid bifall till Kungl. Maj:ts förslag erhålla följande utseende:

Avlöningsstat:

Avlöningar till ordinarie befattningshavare, *förslagsanslag*	kronor	193,000	
Vikariatsersättningar, *förslagsanslag*	»	3,000	
Avlöningar till icke-ordinarie befattningshavare m. m., *förslagsanslag, högst*	»	56,000	
Inspektörens arvode	»	1,000	kronor 253,000.

Omkostnadsstat:

Till gas och elektrisk ström, *förslagsanslag*	kronor	12,000
» värme, *förslagsanslag*	»	10,000
» inventarier och inventariers underhåll, *förslagsanslag, högst*	»	8,000
» bibliotek, *förslagsanslag, högst*	»	3,000
» glasvaror, *förslagsanslag*	»	4,000
» tillfälliga biträden, tjänsteresor m. m., *förslagsanslag*	»	22,000
» laboratorieutensilier, kemikalier, materialier, förbrukningsartiklar, provningsanordningar m. m., *förslagsanslag*	»	18,000
» expenser, *förslagsanslag*	»	11,000

Till försäkring av byggnader och utrustning, underhåll av tomten m. m., *förslagsanslag*	kronor 3,000	kronor	91;000
		Förslagsanslag kronor	344,000,

att utgå i första hand av inkomster av statens provningsanstalt.

Utskottets yttrande.

Kungl. Maj:ts förevarande, av 1902 års löneregleringskommitté förordade förslag till avlöningsstat och tjänsteförteckning för statens provningsanstalt har utskottet funnit sig böra biträda.

Enligt 2 § i avlöningsreglementet för befattningshavare vid statsdepartement m. fl. verk kunna för tjänstemän vid vissa verk jämte reglementets stadganden gälla särskilda, av Kungl. Maj:t och riksdagen beslutade avlöningsbestämmelser.

Samtidigt med utfärdandet den 22 juni 1921 av nämnda avlöningsreglemente har ock Kungl. Maj:t utfärdat kungörelse, innefattande, bland annat, dylika särskilda bestämmelser beträffande tjänstemän vid vissa angivna verk. Även för befattningshavare vid statens provningsanstalt har Kungl. Maj:t ansett speciell föreskrift böra i visst avseende fastställas. Sålunda bör enligt Kungl. Maj:ts mening befattningshavare hos anstalten icke med sin befattning förena enskilt uppdrag inom anstaltens verksamhetsområde, som anstaltens styrelse finner inverka olämpligt på eller hinderligt för tjänstgöringen vid anstalten. Att en dylik föreskrift meddelas har utskottet ansett sig böra förorda, men synes det utskottet icke vara lämpligt, att stadgandet härom inflyter såsom tillägg till 3 § i avlöningsreglementet, utan torde bestämmelsen böra intagas i den kungörelse angående tillämpning av reglementet i fråga å befattningshavare vid provningsanstalten, som av Kungl. Maj:t må komma att utfärdas.

Vad Kungl. Maj:t föreslagit i avseende å övergång till de nya avlöningsbestämmelserna för befattningshavare vid provningsanstalten har icke givit utskottet anledning till erinran och får utskottet likaledes tillstyrka, att övriga av riksdagen i skrivelse den 22 februari 1921, nr 55, lämnade medgivanden i anledning av den av riksdagen då beslutade löneregleringen för statsdepartementen och de centrala ämbetsverken må i tillämpliga delar gälla även beträffande statens provningsanstalt.

På grund av vad sålunda anförts och då skäl till anmärkning mot det framlagda förslaget till omkostnadsstat för provningsanstalten icke synes förefinnas, får utskottet alltså hemställa,

att riksdagen må

a) förklara, att avlöningsreglementet för befattningshavare vid statsdepartement och vissa andra verk, tillhörande den civila statsförvaltningen, skall från och med den 1 januari 1923 äga tillämpning å befattningshavare vid statens provningsanstalt;

b) besluta, att uti den till samma reglemente hörande tjänsteförteckningen må under tionde huvudtiteln införas följande:

— — — — — — — — — — — — — — — —

Statens provningsanstalt.

överdirektör	A 2
avdelningschefer	B 19
förste avdelningsingenjörer	B 15
avdelningsingenjörer	B 13
kassör och räkenskapsförare	B 12
kontorsskrivare	C 5
laboratoriebiträden av 1:a klass	C 5
» » 2:a »	C 4
kanslibiträde	C 3
förste verkmästare	B 8
verkmästare	B 6
instrumentmakare	B 5
expeditionsvakt	B 1;

c) bestämma antalet ordinarie befattningshavare hos statens provningsanstalt på nedanstående sätt:

Befattningshavare.	Avlöningsgrad.
1 överdirektör	A 2
5 avdelningschefer	B 19
4 förste avdelningsingenjörer	B 15
5 avdelningsingenjörer	B 13
1 kassör och räkenskapsförare	B 12
2 kontorsskrivare	C 5
2 laboratoriebiträden av 1:a klass	C 5
4 » » 2:a »	C 4
1 kanslibiträde	C 3
1 förste verkmästare	B 8

1 verkmästare ..... B 6
1 instrumentmakare ..... B 5
1 expeditionsvakt ..... B 1;

d) godkänna följande särskilda bestämmelse att från och med den 1 januari 1923 lända till efterrättelse beträffande befattningshavare vid statens provningsanstalt:

med ordinarie befattning vid statens provningsanstalt må ej förenas sådant enskilt uppdrag inom anstaltens verksamhetsområde, som styrelsen finner inverka olämpligt på eller hinderligt för tjänstgöringen vid anstalten;

e) för helt år räknat, fastställa ovan av departementschefen förordade förslag till stat för statens provningsanstalt att tillämpas från och med år 1923;

f) besluta, att, där vid anstalten anställd tjänsteman, å vilken ovannämnda avlöningsreglemente kommer att äga tillämpning, enligt hittills gällande avlöningsbestämmelser ägt uppbära någon del av avlöningen — såväl i stat upptagen avlöning som tillfällig löneförbättring — i förskott, vid ingången av januari månad 1923 till honom skall på statsverkets bekostnad utbetalas ett belopp, motsvarande vad tjänstemannen skulle hava i den befattning, han vid utgången av år 1922 innehar, i förskott uppburit för januari månad 1923, om de dittillsvarande avlöningsbestämmelserna då fortfarande varit gällande, vilket belopp för tjänsteman, som utöver kontant avlöning åtnjuter fri bostad jämte fritt bränsle eller fri bostad jämte fri uppvärmning och fri belysning, skall ökas med värdet, enligt styrelsens för statens provningsanstalt uppskattning, av denna förmån för en månad;

g) medgiva, att kostnaderna för berörda övergångsanordning må bestridas av den i provningsanstaltens stat upptagna anslagsposten till avlöning åt ordinarie tjänstemän;

h) förklara, att övriga av riksdagen i dess skrivelse den 22 februari 1921, nr 55, lämnade medgivanden i anledning av den av riksdagen då beslutade löneregleringen för statsdepartementen och de centrala

ämbetsverken må i tillämpliga delar gälla även beträffande statens provningsanstalt;

i) för tiden 1 januari—30 juni 1923 upptaga det ordinarie förslagsanslaget till *upprätthållande av statens provningsanstalts verksamhet,* nu 290,950 kronor, med hälften av det belopp, som, vid bifall till vad ovan föreslagits, skulle utgöra slutsumman av staten för provningsanstalten, eller 172,000 kronor,

att utgå i första hand av inkomster av statens provningsanstalt.

Handel och sjöfart.

Bidrag till underhållande av handelshögskolan i Stockholm. [26.]

26:o) Med tillstyrkande av bifall till Kungl. Maj:ts därom gjorda framställning (punkt 26) och under erinran om att såsom bidrag till underhållande av handelshögskolan i Stockholm å extra stat för år 1922 beviljats ett anslag å 60,000 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må, under förutsättning att verksamheten vid *handelshögskolan i Stockholm* fortsättes efter i huvudsak den nu följda plan, såsom bidrag till underhållande av samma skola på extra stat för tiden 1 januari—30 juni 1923 anvisa ett förslagsanslag, högst, 30,000 kronor,

att till handelshögskoleföreningens i Stockholm styrelse utbetalas under villkor, att under förra halvåret 1923 minst tolv friplatser för studerande vid högskolan komma att finnas inrättade.

[27—32.]

27:o) Departementschefen har (punkterna 27—32) på anförda skäl anmält, att han ansett anledning icke förefinnes, att anslag för tiden 1 januari—30 juni 1923 upptagas till nedannämnda ändamål, nämligen till:

export- och handelsstudiestipendier;
statsunderstöd till auktoriserade handelskammare i riket;
statsunderstöd till svenska handelskamrar i utlandet;
bidrag till Sveriges allmänna exportförening;

bidrag till en internationell byrå i Brüssel för handelsstatistik; samt ersättning till sjömanshusen.

På grund härav erfordras icke något utskottets yttrande beträffande ifrågavarande anslag; vilket utskottet skolat härigenom för riksdagen

anmäla.

Läkarundersökning av sjöfolk. [33.]

28:o) Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 33) att till läkarundersökning av sjöfolk i enlighet med av departementschefen angivna grunder å extra stat för tiden 1 januari—30 juni 1923 bevilja ett förslagsanslag av 25,000 kronor.

Utredningen i ämnet återfinnes å sid. 124—126 i statsrådsprotokollet.

För ifrågavarande ändamål har riksdagen å extra stat för år 1922 anvisat ett anslag å 27,000 kronor.

Till stöd för den av Kungl. Maj:t nu föreslagna anslagshöjningen har åberopats en inom kammarkollegium upprättad promemoria rörande anslagets anlitande dels under januari—juni månader åren 1919—1921 dels ock under hela åren 1919 och 1920, av vilken promemoria inhämtas, att utgifterna under samma tider varit följande:

	Januari—juni	Hela året
1919	22,379: —	32,175: 50
1920	28,731: —	45,816: 50
1921	25,626: 50	— —.

Vidare har anförts, att utgifterna för nu ifrågavarande ändamål icke jämnt fördela sig å årets båda hälfter utan av naturliga skäl till större delen infalla under första halvåret.

Utskottet, som icke funnit skäl till erinran mot Kungl. Maj:ts förevarande förslag, hemställer alltså,

att riksdagen må till *läkarundersökning av sjöfolk* i enlighet med av departementschefen i statsrådsprotokollet över handelsärenden den 7 januari 1922 angivna grunder å extra stat för tiden 1 januari—30 juni 1923 bevilja ett förslagsanslag av 25,000 kronor.

29:o) På grund av vad Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen (punkt 34) och under erinran om det riksdagen till i förevarande punkt omförmälta ändamål å extra stat för år 1922 anvisat ett anslag å 4,000 kronor, hemställer utskottet, *Arvoden åt två dispachörsassistenter.* [34.]

att riksdagen må å extra stat för tiden 1 januari—30 juni 1923 anvisa till arvode med 1,000 kronor åt en var av *två dispachörsassistenter*, anställda den ene i Stockholm och den andre i Göteborg, ett förslagsanslag, högst, 2,000 kronor.

30:o) Kungl. Maj:t har förslagit riksdagen (punkt 35) att till täckande av den å Sverige för år 1922 belöpande delen av kostnaderna för uppehållande av internationell patrulleringstjänst i norra Atlanten å extra stat för tiden 1 januari—30 juni 1923 bevilja ett förslagsanslag av 9,500 kronor. *Bidrag till uppehållande av internationell patrulleringstjänst i norra Atlanten.* [35.]

Beträffande utredningen i ämnet får utskottet hänvisa till sid. 127—129 i statsrådsprotokollet.

För ifrågavavarande ändamål har riksdagen å extra stat för år 1922 anvisat ett anslag av enahanda belopp som det för budgetperioden 1 januari—30 juni 1923 nu äskade anslaget.

Utskottet, som ansett sig böra biträda Kungl. Maj:ts föreliggande förslag, får alltså hemställa,

att riksdagen må till *täckande av den å Sverige för år 1922 belöpande delen av kostnaderna för uppehållande av internationell patrulleringstjänst i norra Atlanten* å extra stat för tiden 1 januari—30 juni 1923 bevilja ett förslagsanslag av 9,500 kronor.

Bergsbruk, industri, hantverk och slöjd.

Befrämjande i allmänhet av bergsbruket. [36.]

31:o) I enlighet med Kungl. Maj:ts därom gjorda framställning (punkt 36) hemställer utskottet,

att riksdagen må

a) från och med år 1923 indraga det i den å ordinarie stat uppförda anslagstiteln »*Befrämjande i allmänhet av bergsbruket*» ingående bestämda anslaget å 2,700 kronor;

b) i riksstaten för tiden 1 januari—30 juni 1923 upptaga det i samma anslagstitel ingående reservationsanslaget till *reseunderstöd åt personer, som önska i främmande länder förvärva ökad skicklighet i vad till bergshanteringen hörer,* nu 6,000 kronor, utan angivet belopp.

Befrämjande i allmänhet av slöjderna. [37.]

32:o) På grund av vad Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen (punkt 37) får utskottet hemställa,

att riksdagen må i riksstaten för tiden 1 januari—30 juni 1923 upptaga samtliga de i den ordinarie anslagstiteln »*Befrämjande i allmänhet av slöjderna*» ingående anslagen, nämligen

det bestämda anslaget, nu 13,500 kronor,

samt

reservationsanslaget till reseunderstöd åt arbetare i de särskilda näringsyrkena, nu 75,000 kronor,

reservationsanslaget till reseunderstöd åt idkare av hantverk och annan mindre industri, nu 25,000 kronor,

reservationsanslaget till reseunderstöd åt verkmästare och förmän inom industrien, nu 20,000 kronor,

och

reservationsanslaget till reseunderstöd åt teoretiskt och praktiskt bildade tekniker, som icke ägna sig åt bergshanteringen, nu 10,000 kronor, utan angivna belopp.

33:o) Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 38) att för tiden 1 januari—30 juni 1923 upptaga det ordinarie anslaget till befrämjande av husslöjden, nu 25,000 kronor, med 1,000 kronor. *Befrämjande av husslöjden* [38.]

Utredningen i ämnet återfinnes å sid. 135—136 i statsrådsprotokollet.

Av det till befrämjande av husslöjden för år 1922 anvisade anslaget, 25,000 kronor, äro 2,000 kronor avsedda till avlöning åt en instruktör i husslöjd och återstående beloppet, 23,000 kronor, avsett till understödjande av husslöjden i allmänhet.

Oaktat sistberörda belopp av 1922 års anslag enligt förut tillämpad praxis med sannolikhet komme att utdelas till hushållningssällskap och landsting under förra hälften av år 1922, har Kungl. Maj:t ansett sig icke böra å övergångsbudgeten äska något belopp för ändamålet i fråga, enär utdelningen av understöd till berörda institutioner bör för år 1923 utan större olägenhet kunna uppskjutas till årets senare hälft. Vidkommande åter den del av anslaget, 2,000 kronor, som utginge såsom arvode åt instruktörer i husslöjd, har hälften av beloppet ansetts böra ställas till förfogande under tiden 1 januari—30 juni 1923.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må för tiden 1 januari—30 juni 1923 upptaga det ordinarie anslaget till *befrämjande av husslöjden,* nu 25,000 kronor, med 1,000 kronor.

34:o) Med tillstyrkande av bifall till Kungl. Maj:ts därom gjorda framställning (punkt 39) och under erinran om att å extra stat för år 1922 anvisats dels till arvodesförhöjning åt extra instruktören i husslöjd ett anslag å 1,000 kronor, dels ock för beredande av personligt ålderstillägg åt nämnda befattningshavare, Olof Olsson Hagner, ett anslag å 500 kronor, får utskottet hemställa, *Arvodesförhöjning åt extra instruktören i husslöjd m. m.* [39.]

att riksdagen må såsom särskilda förslagsanslag, högst, å extra stat för tiden 1 januari—30 juni 1923 anvisa

a) till *arvodesförhöjning åt extra instruktören i husslöjd* 500 kronor;

b) för beredande av *personligt ålderstillägg med 250 kronor till extra instruktören i husslöjd Olof Olsson Hagner,* därest han fortfarande med gott vitsord tjänstgör i denna egenskap 250 kronor,

eller tillhopa 750 kronor.

Torvingenjörer och torvassistenter m. m. [40.]

35:o) Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 40) att för tiden 1 januari—30 juni 1923 å extra stat anvisa såsom särskilda förslagsanslag, högst,

dels för anställande av en förste torvingenjör, fyra torvingenjörer och två torvassistenter 26,200 kronor,

varav dock 200 kronor till förste torvingenjören skola utgå allenast under förutsättning att hans bostadsadress är Stockholm,

dels till skrivhjälp åt förste torvingenjören 750 kronor,

dels ock till personligt ålderstillägg å 500 kronor åt en var av förste torvingenjören Ernst Jacob Wallgren och torvingenjören Thure Gustaf Thorgny Björkman samt å 250 kronor till en var av torvingenjörerna friherre Melcher Otto Falkenberg, Gustaf Theodor Sjögren och Lars Jönsson, i varje fall under förutsättning att befattningshavaren fortfarande med gott vitsord tjänstgör i nämnda egenskap, 1,750 kronor,

eller tillhopa 28,700 kronor.

Utredningen i ämnet återfinnes å sid. 137—141 i statsrådsprotokollet.

Statens torvtjänstemän utgöras för närvarande av — förutom tre torvbiträden, vilka ansetts kunna under första halvåret 1923 undvaras — en förste torvingenjör med arvode från och med år 1920 av 6,400 kronor, varav dock 400 kronor, utgörande ortstillägg, få uppbäras allenast under förutsättning, att han är bosatt i Stockholm, fyra torvingenjörer, var och en med arvode likaledes från och med år 1920 av 4,000 kronor, samt två torvassistenter, vardera med arvode av 3,000 kronor. Utöver arvodena — tillhopa 28,400 kronor — utgå personliga ålderstillägg till förste torvingenjören Ernst Jacob Wallgren och torvingenjören Thure Gustaf Thorgny Björkman, vartdera å 1,000 kronor, samt till torvingenjörerna friherre Melcher Otto Falkenberg och Gustaf Teodor Sjögren, vartdera å 500 kronor.

Förutom de medel, som åtgå till bestridande av de sålunda angivna arvodena jämte ålderstillägg, sammanlagt 31,400 kronor, har riksdagen för år 1922 anvisat dels till reseersättning åt nämnda sju befattningshavare ett belopp av 28,700 kronor, dels ock till skrivhjälp åt förste torvingenjören ett belopp av 1,500 kronor. Det sammanlagda anslagsbeloppet till torvingenjörer och torvassistenter å 1922 års riksstat utgör sålunda 61,600 kronor, fördelat å tre anslagsposter, en å 1,500 kronor för ovanberörda skrivhjälp, en å 3,000 kronor för förenämnda ålderstillägg och en å 57,100 kronor för övriga utgifter.

I det för första halvåret 1923 nu äskade anslaget för anställande av en förste torvingenjör, fyra torvingenjörer och två torvassistenter, 26,200 kronor, ingår dels ett belopp av 14,200 kronor till arvoden åt befattningshavarna i fråga, vilket belopp utgör hälften av det för innevarande år härför beviljade, dels ock ett belopp av 12,000 kronor, som är avsett till bestridande av reseersättning åt befattningshavarna. För sistnämnda ändamål har, såsom förut omnämnts, för år 1922 anvisats ett belopp av 28,700 kronor.

Anslaget till skrivhjälp åt förste torvingenjören är för nu ifrågavarande budgetperiod upptaget med hälften av det för år 1922 anvisade beloppet.

Vad slutligen beträffar anslaget till ålderstillägg åt vissa torvingenjörer för år 1922, 3,000 kronor, har detsamma med hänsyn därtill, att torvingenjören Lars Jönsson i denna egenskap tjänstgjort sedan den 1 juli 1917 och därför ansetts berättigad till ett första ålderstillägg å 500 kronor för år räknat, för första halvåret 1923 upptagits med 1,750 kronor, utgörande sålunda hälften av det för år 1922 för ändamålet anvisade anslaget, ökat med hälften av det för Jönsson äskade ålderstillägget.

Vad Kungl. Maj:t under förevarande punkt i olika hänseenden föreslagit riksdagen har icke givit utskottet anledning till erinran och får utskottet alltså hemställa,

att riksdagen må för tiden 1 januari—30 juni 1923 å extra stat anvisa såsom särskilda förslagsanslag, högst,

a) för *anställande av en förste torvingenjör, fyra torvingenjörer och två torvassistenter* 26,200 kronor,

varav dock 200 kronor till förste torvingenjören skola utgå allenast under förutsättning att hans bostadsadress är Stockholm,

b) till *skrivhjälp åt förste torvingenjören* 750 kronor,

c) till *personligt ålderstillägg å 500 kronor åt en var av förste torvingenjören Ernst Jacob Wallgren och torvingenjören Thure Gustaf Thorgny Björkman samt å 250 kronor till en var av torvingenjörerna friherre Melcher Otto Falkenberg, Gustaf Theodor Sjögren och Lars Jönsson,* i varje fall under förutsättning

att befattningshavaren fortfarande med gott vitsord tjänstgör i nämnda egenskap, 1,750 kronor,
eller tillhopa 28,700 kronor.

Anordnande av en undervisningskurs i torvhantering m. m.

[41.]

36:o) Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 41) att å extra stat för tiden 1 januari—30 juni 1923 såsom förslagsanslag, högst, anvisa,

dels till anordnande av en undervisningskurs i torvhantering 5,000 kronor,

dels ock till anskaffande av inventarier och undervisningsmateriel för sagda kurs 2,000 kronor,

eller tillhopa 7,000 kronor.

I fråga om utredningen i ärendet får utskottet hänvisa till sid. 142—148 i statsrådsprotokollet.

För uppehållande genom en privat förenings — Svenska torvindustriföreningen — försorg av en skola för utbildning inom torvhanteringen hava alltsedan år 1902 anslag lämnats av statsmedel. Denna torvskola, som under åren 1902—1904 var förlagd till Emmaljunga, har sedan år 1905 haft sin verksamhet i Markaryd. Till upprätthållande av skolan under åren 1918—1922 beviljade 1917 års riksdag på Kungl. Maj:ts förslag ett anslag av 40,000 kronor, varav å extra stat för vart och ett av dessa år anvisats ett belopp av 8,000 kronor. Härjämte har såsom ökat statsbidrag till skolan av riksdagen anvisats för år 1919 å tilläggsstat ett anslag av 2,400 kronor, för vartdera av åren 1920 och 1921 å extra stat anslag av likaledes 2,400 kronor samt å extra stat för år 1922 ett anslag av 3,500 kronor.

Med ovanberörda förening har staten för perioder om fem år för varje gång träffat avtal om anordnande av undervisning i torvhantering. Den sista perioden utlöper med utgången av år 1922, efter vilken tid någon förnyelse av avtalet icke lämpligen kan åvägabringas.

Kungl. Maj:ts nu föreliggande förslag innebär, att staten under år 1923 själv skulle anordna en sex månaders teoretisk och praktisk undervisningskurs för utbildande av torvförvaltare och torvförmän, vilken kurs skulle förläggas till Älmhult.

Sammanlagda kostnaden för anordnande av kursen i fråga har beräknats till 10,000 kronor, varav hälften ansetts böra anvisas å övergångsbudgeten. Härtill kommer emellertid kostnader för anskaffande av möbler för undervisningslokal samt rit- och skrivmaterialier m. m., beräknade till 2,000 kronor.

Utskottets yttrande.

I likhet med departementschefen anser utskottet det icke vara tillrådligt, att den nu bedrivna torvundervisningen helt nedlägges, utan synes det utskottet lämpligast, att på det område, varom nu är fråga, sådana provisoriska anordningar vidtagas, vilka å ena sidan möjliggöra, att den nu meddelade undervisningen kan tillsvidare i viss utsträckning uppehållas, men som å andra sidan icke på något sätt äro ägnade att prejudicera prövningen av frågan, huruvida en fast statlig torvundervisningsanstalt i sinom tid bör inrättas och i så fall vilken organisationsform, som bör givas åt densamma. Under framhållande av att ett bifall till Kungl. Maj:ts förslag sålunda icke får anses innebära något som helst ställningstagande till frågan, huruvida en permanent statens torvskola bör inrättas eller icke, får utskottet, som icke funnit skäl till erinran mot vad Kungl. Maj:t föreslagit, alltså hemställa,

att riksdagen må å extra stat för tiden 1 januari —30 juni 1923 såsom förslagsanslag, högst, anvisa

a) till *anordnande av en undervisningskurs i torvhantering* 5,000 kronor,

b) till *anskaffande av inventarier och undervisningsmateriel för sagda kurs* 2,000 kronor,

eller tillhopa 7,000 kronor.

Understöd till Sveriges hantverksorganisation. [42.]

37:o) Departementschefen har anmält (punkt 42), att med utbetalning av statsbidrag till Sveriges hantverksorganisations verksamhet kan anstå till 1923 års senare hälft, på grund varav departementschefen ansett sig sakna anledning att nu ingå på frågan om anslag för detta ändamål. Med anledning härav påkallas icke något utskottets yttrande i fråga om detta anslag; vilket utskottet skolat härigenom för riksdagen

anmäla.

Statsunderstöd åt hantverksidkare för utbildande av lärlingar m. m. [43.]

38:o) Med tillstyrkande av bifall till Kungl. Maj:ts därom gjorda framställning (punkt 43) och under erinran om att riksdagen till statsunderstöd åt hantverksidkare för utbildande av lärlingar m. m. å extra stat för år 1922 beviljat ett anslag å 28,945 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *statsunderstöd åt hantverksidkare för utbildande av lärlingar m. m.* å extra stat för tiden 1 januari—30 juni 1923 anvisa ett förslagsanslag, högst, 9,290 kronor.

Understöd åt föreningen för svensk hemslöjd. [44.]

39:o) I enlighet med vad Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen (punkt 44) och under erinran om att till i förevarande punkt omförmälda ändamål å extra stat för år 1922 beviljats ett anslag å 15,000 kronor, får utskottet hemställa,

att riksdagen må åt *föreningen för svensk hemslöjd* såsom bidrag till uppehållande av dess verksamhet å extra stat för tiden 1 januari—30 juni 1923 anvisa ett förslagsanslag, högst, 5,000 kronor.

Understöd åt svenska slöjdföreningen. [45.]

40:o) Departementschefen har anmält (punkt 45), att utbetalning av eventuella statsbidrag till uppehållande av svenska slöjdföreningens verksamhet torde kunna anstå till 1923 års senare hälft, på grund varav han ansett sig sakna anledning att nu ingå på frågan om anslag för detta ändamål. Med anledning härav påkallas icke något utskottets yttrande beträffande detta anslag; vilket utskottet skolat härigenom för riksdagen

anmäla.

Tekniskt-vetenskaplig forskningsverksamhet inom kraft- och bränsleområdet. [46.]

41:o) Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 46) att till bedrivande genom ingenjörsvetenskapsakademien av tekniskt-vetenskaplig forskningsverksamhet inom kraft- och bränsleområdet å extra stat för tiden 1 januari—30 juni 1923 anvisa ett reservationsanslag av 75,000 kronor.

Beträffande utredningen i ämnet får utskottet hänvisa till sid. 157—163 i statsrådsprotokollet.

Utskottets yttrande.

Till bedrivande genom ingenjörsvetenskapsakademiens försorg av tekniskt-vetenskaplig forskningsverksamhet anvisade sistlidet års riksdag å extra stat för år 1922 ett förslagsanslag, högst, 200,000 kronor.

Vid beviljandet av anslaget i fråga anförde riksdagen, bland annat, att riksdagen hade uppmärksammat, att åtgärder förbereddes hos socialstyrelsen för åstadkommande av en i möjligaste mån effektiv kontroll över bränsleförbrukningen inom av statsverket disponerade byggnader och lokaler m. m. och fann sig riksdagen med anledning härav böra uttala nödvändigheten av, att, därest dylika åtgärder komme till stånd, erforderligt samarbete mellan socialstyrelsen och ingenjörsvetenskapsakademien anordnades, så att ej jämsides med varandra likartade upp-

gifter på olika håll samtidigt bearbetades. Enligt vad utskottet inhämtat, har ett dylikt samarbete institutionerna emellan nu ock kommit till stånd.

Kungl. Maj:ts nu föreliggande förslag om anvisande av ytterligare medel för bedrivande under första halvåret 1923 av forskningsverksamheten ifråga har utskottet med hänsyn till dess stora betydelse för vårt lands ekonomiska liv ansett sig böra tillstyrka. Då det av Kungl. Maj:t äskade anslagsbeloppet icke heller givit utskottet anledning till erinran, får utskottet alltså, under betonande av angelägenheten utav att ovanberörda samarbete mellan ingenjörsvetenskapsakademien och socialstyrelsen jämväl hädanefter upprätthålles, hemställa,

att riksdagen må till *bedrivande genom ingenjörsvetenskapsakademien av tekniskt-vetenskaplig forskningsverksamhet inom kraft- och bränsleområdet* å extra stat för tiden 1 januari – 30 juni 1923 anvisa ett reservationsanslag av 75,000 kronor.

Ingenjörsvetenskapsakademien.

42:o) På grund av Kungl. Maj:ts förslag (punkt 47) hemställer utskottet, *Ingenjörsvetenskapsakademien.* [47.]

att riksdagen må för tiden 1 januari—30 juni 1923 upptaga det ordinarie förslagsanslaget till *upprätthållande av verksamheten vid ingenjörsvetenskapsakademien,* nu högst 40,000 kronor, med halva beloppet eller högst 20,000 kronor.

Diverse.

43:o) I enlighet med vad Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen (punkt 48) får utskottet hemställa, *Ålderstillägg.* [48.]

att riksdagen må för tiden 1 januari—30 juni 1923 upptaga det ordinarie förslagsanslaget till *ålderstillägg*, nu 5,000 kronor, med halva beloppet 2,500 kronor.

Rese- och traktaments-penningar. [49.]

44:o) Med anledning av Kungl. Maj:ts därom gjorda framställning (punkt 49) hemställer utskottet,

att riksdagen må för tiden 1 januari—30 juni 1923 upptaga det ordinarie förslagsanslaget till *rese- och traktamentspenningar*, nu 50,000 kronor, med halva beloppet eller 25,000 kronor.

Skriv-materialier och expenser, ved m. m. [50.]

45:o) Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 50) att för tiden 1 januari—30 juni 1923 upptaga det ordinarie förslagsanslaget till skrivmaterialier och expenser, ved m. m., nu 50,000 kronor, med 37,500 kronor.

Å 1922 års riksstat har det ordinarie förslagsanslaget för detta ändamål upptagits med enahanda belopp som för år 1921 eller med 50,000 kronor.

Enligt vad statsrådsprotokollet utvisar, uppgingo de sammanlagda utbetalningarna å det för år 1921 anvisade anslaget för tiden intill den 1 oktober samma år till i avrundat tal 184,000 kronor, vadan anslaget alltså högst väsentligt överskridits. Ehuru det torde kunna räknas med, att den inträdda prissänkningen, särskilt å bränsle, bör kunna medföra en icke obetydlig minskning i de utgifter, som äro avsedda att av anslaget bestridas, har en höjning av anslagsbeloppet dock synts Kungl. Maj:t vara ofrånkomlig, om anslaget skall svara mot utgifterna å detsamma. Kungl. Maj:t har för den skull ansett sig böra föreslå, att anslaget från och med år 1923 höjes med 50 procent eller för år räknat till 75,000 kronor.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må för tiden 1 januari—30 juni 1923 upptaga det ordinarie förslagsanslaget till *skrivmaterialier och expenser, ved m. m.*, nu 50,000 kronor, med 37,500 kronor.

Tryckningskostnader. 51.]

46:o) Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 51) att för tiden 1 januari—30 juni 1923 upptaga det ordinarie förslagsanslaget till tryckningskostnader, nu 124,986 kronor, med 89,980 kronor.

Utgifterna å motsvarande anslag för år 1921 utgjorde till och med september månads utgång samma år i runt tal 230,000 kronor. Även detta anslag har sålunda visat sig otillräckligt. Ehuru till följd av prisfallet minskning i utgifterna å anslaget för framtiden torde vara att förvänta, har Kungl. Maj:t ansett den ovannämnda utgiftssiffran otvetydigt giva vid handen, att en höjning av anslagsbeloppet måste vidtagas. Kungl. Maj:t har för den skull föreslagit, att jämväl ifrågavarande anslag från och med år 1923 höjes med 50 procent eller med någon jämkning nedåt till 180,000 kronor för år. För utjämning av huvudtitelns slutsumma har anslaget å övergångsbudgeten upptagits till 89,980 kronor.

Utskottet, som anser, att så stor höjning av förevarande anslag, som Kungl. Maj:t föreslagit, icke synes behöva ifrågakomma, får hemställa, *Utskottets yttrande.*

att riksdagen må för tiden 1 januari—30 juni 1923 upptaga det ordinarie förslagsanslaget till *trycknings-kostnader*, nu 124,986 kronor, med 79,980 kronor; dock att i anslaget må få göras den jämkning, som erfordras för jämnande av huvudtitelns slutsumma.

47:o) Med tillstyrkande av bifall till Kungl. Maj:ts därom gjorda framställning (punkt 52) får utskottet hemställa, *Kommittéer och utredningar genom sakkunniga.* [52.]

att riksdagen må för tiden 1 januari—30 juni 1923 upptaga det ordinarie förslagsanslaget till *kommittéer och utredningar genom sakkunniga*, nu 150,000 kronor, med halva beloppet eller 75,000 kronor.

48:o) På grund av Kungl. Maj:ts förslag (punkt 53) hemställer utskottet, *Extra utgifter.* [53.]

att riksdagen må för tiden 1 januari—30 juni 1923 upptaga det ordinarie reservationsanslaget till *extra utgifter*, nu 25,000 kronor, med halva beloppet eller 12,500 kronor.

49:o) Departementschefen har på anförda skäl anmält (punkt 54), att han saknat anledning framställa något anslagsäskande för beredande av semester åt vid lotsverket anställda arbetare; på grund härav *Semester åt vid lotsverket anställda arbetare.* [54.]

påkallas icke något utskottets yttrande rörande ifrågavarande anslag; vilket utskottet skolat härigenom för riksdagen

anmäla.

Tillfällig löneförbättring för viss personal inom den civila statsförvaltningen. [55.]

Dyrtidstillägg åt befattningshavare i statens tjänst. [56.]

50:o) Beträffande Kungl. Maj:ts förslag om beräknande av anslag dels för beredande av tillfällig löneförbättring åt viss personal inom den civila statsförvaltningen (punkt 55) dels ock till täckande av kostnader för dyrtidstillägg åt befattningshavare i de till handelsdepartementet hörande ämbetsverk och kårer kommer utskottet att framdeles under riksdagen avgiva utlåtande; vilket utskottet skolat härigenom för riksdagen

anmäla.

Stockholm den 6 april 1922.

På statsutskottets vägnar:

S. H. KVARNZELIUS.

Vid förestående ärendes slutbehandling inom utskottet hava närvarit:

från första kammaren: herrar *S. H. Kvarnzelius, A. C. Lindblad, J. Nilsson* i Skottlandshus, *H. F. Lamm, O. U. B. Olsson, J. L. Widell, C. G. Ekman, O. Bergqvist, E. A. Hallin, K. E. Andersson, P. A. Bergström* och *C. Johansson* samt

från andra kammaren: herrar *A. Anderson* i Råstock, *K. V. Rydén, J. Jönsson* i Revinge, *P. Nilsson* i Bonarp, *O. H:son Waldén, P. B. Nilsson* i Landeryd, *C. R. Jansson* i Falun, *L. J. Carlsson-Frosterud, O. Nilsson* i Örebro, *S. E. J. Lübeck, G. A. Johansson* i Hallagården och *O. Osberg*.

Verkliga utgifter.

X. Tionde huvudtiteln. Handelsdepartementet.

		Ordinarie anslag Kronor	Extra anslag Kronor	Ordinarie anslag Kronor	Extra anslag Kronor
	A. Departementet.				
1	Departementschefen			12,000	
2	Departementets avdelning av Kungl. Maj:ts kansli, *förslagsanslag*			75,150	
3	Departementets verksamhet, *förslagsanslag,* högst				6,000
	Säger för departementet			87,150	6,000
	B. Centrala verk med underlydande stater.				
	Kommerskollegium:				
1	Kommerskollegium, *förslagsanslag*			269,960	
2	Kommerskollegii verksamhet, *förslagsanslag,* högst				67,000
	Bergsstaten:				
3	Bergsstaten			42,400	
4	Arvode åt en gruvingenjör, *förslagsanslag,* högst				2,600
	Sprängämnesinspektionen:				
5	Inspektionen			3,800	
6	Arvode åt en assistent, *förslagsanslag,* högst				1,950
	Inspektionen över elektriska anläggningar för belysning eller arbetsöverföring:				
7	Inspektionen			10,400	
8	Arvoden åt två assistenter, *förslagsanslag,* högst				3,900
9	Förhandskontroll å fartygs sjövärdighet, *förslagsanslag,* högst				117,200
	Undervisningsanstalter för sjöfart:				
10	Navigationsskolorna	91,400			
11	Navigationslärarkursen, *reservationsanslag*	—			
12	Ålderstillägg för personalen vid undervisningsanstalterna för sjöfart, *förslagsanslag*	5,500		96,900	
13	Skeppsmätningskostnad, *förslagsanslag*			16,100	

		Ordinarie anslag Kronor	Extra anslag Kronor	Ordinarie anslag Kronor	Extra anslag Kronor
	Lots- och fyrväsendet:				
14	**Lots- och fyrinrättningen med livräddningsanstalterna,** *förslagsanslag*			* 3,200,000	
15	**Säkerhetsanstalter för sjöfarten,** *reservationsanslag*				112,000
	Patent- och registreringsverket:				
16	Patent- och registreringsverkets verksamhet, *reservationsanslag,* att direkt utgå av patent- och varumärkes- samt registreringsavgifters medel	** 468,000			
17	Dyrtidstillägg vid patent- och registreringsverket, *reservationsanslag,* att direkt utgå av patent- och varumärkes- samt registreringsavgifters medel		* 135,000		
18	Tillfällig försträckning åt patent- och registreringsverket, *förslagsanslag,* högst		** 75,000		
19	Kostnader, som föranledas av överståthållarämbetets och länsstyrelsernas befattning med vissa slag av registrering, *förslagsanslag*		2,000	468,000	212,000
	Försäkringsinspektionen:				
20	Försäkringsinspektionens verksamhet, *reservationsanslag,* att direkt utgå av bidrag till försäkringsinspektionen			65,200	
21	Dyrtidstillägg vid försäkringsinspektionen, *reservationsanslag,* att direkt utgå av bidrag till försäkringsinspektionen				* 13,000
	Statens provningsanstalt:				
22	Statens provningsanstalts verksamhet, *förslagsanslag,* att utgå i första hand av inkomster av provningsanstalten			172,000	
	Säger för centrala verk med underlydande stater			4,344,760	529,650
	C. Handel och sjöfart.				
1	Handelshögskolan i Stockholm, *förslagsanslag,* högst				30,000
2	Läkarundersökning av sjöfolk, *förslagsanslag*				25,000
3	Arvoden åt två dispaschörsassistenter, *förslagsanslag,* högst				2,000
4	Internationell patrulleringstjänst i norra Atlanten, *förslagsanslag*				9,500
	Säger för handel och sjöfart				66,500

* Av Kungl. Maj:t föreslaget belopp, varöver utlåtande framdeles kommer att avgivas.
** Beloppet redan beviljat av riksdagen.

		Ordinarie anslag Kronor	Extra anslag Kronor	Ordinarie anslag Kronor	Extra anslag Kronor
	D. Bergsbruk, industri, hantverk och slöjd.				
1	Reseunderstöd åt personer, som önska i främmande länder förvärva ökad skicklighet i vad till bergshanteringen hörer, *reservationsanslag*			—	
	Befrämjande i allmänhet av slöjderna:				
2 a	*Bestämt anslag*	—			
	Reservationsanslag:				
2 b	**Reseunderstöd åt arbetare i de särskilda näringsyrkena** ..... —				
2 c	**Reseunderstöd åt idkare av hantverk och annan mindre industri** ..... —				
2 d	**Reseunderstöd åt verkmästare och förmän inom industrien** ..... —				
2 e	**Reseunderstöd åt teoretiskt och praktiskt bildade tekniker, som icke ägna sig åt bergshanteringen** ..... —	—		—	
	Husslöjden:				
3	**Befrämjande av husslöjden**	1,000			
4	Arvodesförhöjning åt extra instruktören i husslöjd, *förslagsanslag,* **högst**		500		
5	**Personligt ålderstillägg till extra instruktören i husslöjd O. O. Hagner,** *förslagsanslag,* **högst** ..		250	1,000	750
	Torvtillgångarnas tillgodogörande:				
6	Torvingenjörer och torvassistenter, *förslagsanslag,* högst		26,200		
7	**Skrivhjälp åt förste torvingenjören,** *förslagsanslag,* **högst**		750		
8	**Personliga ålderstillägg åt vissa torvingenjörer,** *förslagsanslag,* **högst**		1,750		
9	Undervisningskurs i torvhantering, *förslagsanslag,* högst		5,000		
10	Inventarier och undervisningsmateriel för undervisningskursen i torvhantering, *förslagsanslag,* högst		2,000		35,700
11	Statsunderstöd åt hantverksidkare för utbildande av lärlingar m. m., *förslagsanslag,* högst				9,290
12	**Föreningen för svensk hemslöjd,** *förslagsanslag,* **högst**				5,000
13	Tekniskt-vetenskaplig forskningsverksamhet inom kraft- och bränsleområdet, *reservationsanslag* ..				75,000
	Säger för bergsbruk, industri, hantverk och slöjd	.....	.....	1,000	125,740

		Ordinarie anslag Kronor	Extra anslag Kronor	Ordinarie anslag Kronor	Extra anslag Kronor
	E. Ingenjörsvetenskapsakademien.				
1	Verksamheten vid ingenjörsvetenskapsakademien, *förslagsanslag,* högst	.....	.....	20,000	
	F. Diverse.				
1	**Ålderstillägg, *förslagsanslag***			2,500	
2	**Rese- och traktamentspenningar, *förslagsanslag***			25,000	
3	**Skrivmaterialier och expenser, ved m. m., *förslagsanslag***			37,500	
4	**Tryckningskostnader, *förslagsanslag***			79,980	
5	**Kommittéer och utredningar genom sakkunniga, *förslagsanslag***			75,000	
6	**Extra utgifter, *reservationsanslag***			12,500	
7	Tillfällig löneförbättring för viss personal inom den civila statsförvaltningen, *förslagsanslag*				* 13,000
8	Dyrtidstillägg åt befattningshavare i statens tjänst, *förslagsanslag*				* 1,000,000
	Säger för diverse	.....	.....	232,480	1,013,000
	Summa	.....	.....	4,685,390	1,740,890

* Av Kungl. Maj:t föreslaget belopp, varöver utlåtande framdeles kommer att avgivas.